

Bruksela, 3 października 2022 r.
(OR. en)

12934/22

LIMITE

JAI 1252
COPEN 337
FREMP 192
JUSTCIV 119

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitety Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości i jego wpływ na dostęp do wymiaru sprawiedliwości w kontekście praworządności

Delegacje otrzymują w załączniku wyżej wymienioną notę prezydencji.

Debata na temat praworządności**Szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości i jego wpływ na dostęp do wymiaru sprawiedliwości
i na praworządność**

Wysokiej jakości szkolenia obejmujące liczne dziedziny, takie jak samo prawo (krajowe, unijne i międzynarodowe), europejskie standardy praworządności, wiedza spoza dziedziny prawa, narzędzia cyfrowe stosowane w sądownictwie, „warsztat sędziego” i umiejętności zarządzania stanowią istotny wkład w jakość decyzji sędziów i działanie wymiaru sprawiedliwości w stosunku do obywateli¹.

Specjalistyczne szkolenie kadr wymiaru sprawiedliwości jest zatem konieczne, w szczególności szkolenie służące zwiększeniu dostępności sądów dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnieniu postępowań przyjaznych dzieciom, dostarczeniu stosownego wsparcia ofiarom przestępstw i innym grupom szczególnie wrażliwym oraz umożliwieniu sprawniejszej wymiany informacji pomiędzy sądami, jak również z mediami i opinią publiczną.

Równie ważne jest to, że dobrze przeszkoleni sędziowie odgrywają istotną rolę w utrzymywaniu praworządności i zapewnianiu skutecznej ochrony prawnej. Ich doskonalenie zawodowe stanowi wsparcie wysiłków na rzecz poprawy niezależności, jakości i sprawności krajowych systemów sprawiedliwości.

¹ Wykres 39 i 32, Unijna tablica wyników wymiaru sprawiedliwości z 2022 r. (9304/22 + ADD 1) i wykres 35, Unijna tablica wyników wymiaru sprawiedliwości z 2021 r. (10934/21).

Znaczenie szkolenia kadr będącego jednym z podstawowych elementów systemów sprawiedliwości jest uznawane zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim. Państwa członkowskie zapewniają specjalistyczne szkolenie pracownikom swoich wymiarów sprawiedliwości, poprzez właściwe ministerstwa, organy samorządowe i określone instytucje akademickie. Szkolenie wstępne jest istotnym krokiem w stawaniu się niezależnym i bezstronnym profesjonalistą; szkolenie odgrywa kluczową rolę w wyborze sędziów i ich karierze zawodowej, przyczyniając się do zabezpieczenia praworządności.

Na szczeblu unijnym Komisja Europejska zapewnia od 2011 r. ogólne ramy strategiczne szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości ukierunkowanego na prawo unijne; w najnowszych ramach² nacisk kładzie się na szkolenie wstępne, którego związek z praworządnością dyskutowano na konferencji zorganizowanej wiosną 2022 r. wraz z prezydencją francuską w Radzie³. Co do praktycznej realizacji, to Europejska Sieć Szkolenia Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (EJTN) propaguje szkolenia i wymianę wiedzy wśród europejskich kadr, podczas gdy Akademia Prawa Europejskiego (ERA) i Europejski Instytut Administracji Publicznej (EIPA–Luksemburg) pomagają w szczególności w konsolidowaniu wiedzy z zakresu prawa unijnego, w tym w sektorze sądownictwa. Europejska strategia szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości propaguje szkolenie przedstawicieli wszystkich zawodów zajmujących się wymierzaniem sprawiedliwości, którzy, wraz z sektorem sądownictwa przyczyniają się do tworzenia kultury prawa w systemach sprawiedliwości i zapewniania skutecznego dostępu do sprawiedliwości. W strategii wzywa się do aktywnego zaangażowania podmiotów takich jak Rada Izb Adwokackich i Stowarzyszeń Prawniczych Unii Europejskiej (CCBE), Fundacji Prawników Europejskich, Rady Notariatów Unii Europejskiej (CNUE) i Europejskiej Unii Komorników Sądowych. Ponadto Komisja monitoruje udział prawników praktyków w szkoleniach na temat prawa unijnego za pośrednictwem sprawozdań rocznych⁴.

² Obecnie – „Zapewnienie sprawiedliwości w UE – europejska strategia szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości na lata 2021–2024” (13704/20).

³ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/conference_report_initial_training_of_justice_professionals_serving_the_rule_of_law-en.pdf

⁴ Sprawozdania roczne na temat szkoleń europejskich kadr wymiaru sprawiedliwości, Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości i Konsumentów, Komisja Europejska, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/european-judicial-training-2021-2nd_edition.pdf

Od kilku lat w tablicy wyników wymiaru sprawiedliwości prezentuje się wskaźniki dotyczące pewnych aspektów szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości⁵. W swoich rocznych sprawozdaniach na temat praworządności Komisja przygląda się również odpowiednim wydarzeniom w obszarze szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich, co jest odzwierciedlone w stosownych rozdziałach dotyczących poszczególnych krajów⁶. Ponadto w ramach programu „Sprawiedliwość” przeznaczono 17,7 mln EUR na wsparcie szkoleń dla pracowników wymiaru sprawiedliwości w zakresie unijnego prawa cywilnego, karnego i prawa dotyczącego praw podstawowych, systemów prawnych państw członkowskich oraz praworządności⁷. W niektórych państwach członkowskich dodatkowe zasoby na poprawę szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości przyznano w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności.

Ministrowie sprawiedliwości wielokrotnie potwierdzali, że szkolenie wstępne i doskonalenie zawodowe kadr przyczyniają się do poprawy sprawności, jakości i niezależności systemów sądownictwa w ich krajach. Uzgodnili również, ostatnio w konkluzjach Rady w sprawie ulepszania szkolenia przedstawicieli zawodów prawniczych z 2021 r.⁸, że szkolenie kadr wzmacnia wzajemne zaufanie, które jest konieczne we współpracy sądowej w sprawach cywilnych i karnych.

Zważywszy, że wszystkie te elementy stanowią niezbędną część europejskiej kultury praworządności, uwzględniając coroczny prowadzony przez Radę dialog na temat praworządności i w następstwie dyskusji horyzontalnej podczas Rady do Spraw Ogólnych w dniu 20 września, ministrowie są proszeni o przeprowadzenie debaty na następujące tematy:

⁵ Unijna tablica wyników wymiaru sprawiedliwości z 2022 r. (9304/22 + ADD 1).

⁶ [Sprawozdanie na temat praworządności z 2022 r. – Komunikat i rozdziały dotyczące poszczególnych krajów \(europe.eu\)](#) (zob. 11408/22 + ADD 1–28).

⁷ Unijna tablica wyników wymiaru sprawiedliwości z 2022 r. (9304/22 + ADD 1).

⁸ 6926/21 + COR 1.

1. *W jaki sposób – w kontekście ambitnych celów określonych w europejskiej strategii szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości na lata 2021–2024 – państwa członkowskie zapewniają wysoki poziom uczestniczenia sędziów w doskonaleniu zawodowym? Czy na szczeblu krajowym są jakiegokolwiek środki służące monitorowaniu uczestniczenia w szkoleniu kadr i ocenie jego wpływu i skuteczności?*
 2. *Jak doskonalenie zawodowe kadr, dobrowolne lub obowiązkowe, wpływa na rozwój kariery sędziów, ogólnie lub w odniesieniu do obejmowania przez nich stanowisk kierowniczych w sądach? Czy odczuwalne są napięcia pomiędzy obowiązkiem uczestniczenia w szkoleniu i niezależnością sędziów?*
-